Број 65. У Темишвару, недељаа 3. (15) јуна 1879. Год. II.

НАРОДНИ ГЛАСНИК.

ИЗЛАЗИ: СРЕДОМ, ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ.
Стаје: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину
На годину: ..... фор. 12
„ по године..... „ 6
„ четврт год..... „ 3

За Србију и Црну Гору 35 фран.,ан., за Немачку 40 фран., — За Бугарску, Румунију, Грчку, ИтаПталију, Русију и Швајцарску 45 фран., за Француску, ЕнгЛнглеску и Америку 50 фр.

УРЕДНИШТВО И АДЛМИНИСТРАЦИЈА
Temesvár (Josefstadtadt) Schiffgasse 17.

За огласе плаћа се од обичног реда 6 нов. и сваки пут 30 нов. биљеговина.
Приопслано плаћа се од реда 10 нов.
Рукописи се не враћају.

Династија као бедем тираније.

Мора бити да су близу избори за велику скупштину, јер као што нам дописник из Базјаша јави, одпочето је суђење смедеревским „велеиздајницима", које је скоро годину дана одлагато, у намери, да се у очи избора покрене и произведе своје осведочено дејство прво на браћу бираче, а после на изабране посланике. Невини страдалници изведени су пред судије, којима је из Београда диктирано, какву ће им пресуду изрећи, ако на јавном претресу потврде оно, на што су тајно, инквизиторским сретствима присиљавани. Бездушној полицији, канда је дуго чекати крваво извршење смедеревске пресуде; жудна нових жртава, она се забавља убијањем сродника апсеничких. Она шенлучи таманећи невине људе мимо суда и закона, а зашто и неби, када јој се тако разбојништво уписује у династичке заслуге и богато награђује. Та шта је живот појединих грађана пред интересом одржања власти и сигурношћу „народне династије"! У Србији је династија постала заклон свакоме безакоњу власти, па зашто се неби њоме покрила и мучка убиства извршена у „вишој политичкој цели"! Прођимо редом све догађаје од десет година амо, испитајмо сва дела и недела владина, завиримо у мрачну историју периодичног проливања братске крви, — па ћемо свуда наћи династију као штит, у рукама министара, иза кога се сакривају партајске и личне сврхе. Када се на скупштинским изборима јављају слободни и савесни борци, који говоре народу, да не бира полицајске присталице, — влада их оглашава као противнике династије и гони их у то име. Кад се на народној скупштини укаже по неки трезвен и поштен заступник народних интереса, министарски добошари одмах га оглашују као бунтовника који иду на преврат у земљи. Кад се у независној штампи (бог да јој душу прости!) води начелна опозиција владиној политици и не говори у сваком броју о „таковском јунаку" и „његовом славном огранку", полиција је — готова, да у сваком чланку и допису нађе антидинастичке и велеиздајничке тежње. Када се у партајским групама покушава да заведе неки ред и споразумна радња, пополиција их оглашава као револуцијонарне дружине и њ њихове клубове затвара и растура на најсуровији начин.н. Кад се који кмет искрено пожали капетану, на тегобе, , које народ тиште и опомене га, да не тера инат са са добрим и послушним народом, — он се не само те тера са кметства, него се још бележи у прни тефтер о противника владе и династије. Кад сиромаху сељаку п. прекипи, те рекне коју о тешким данцима, о неправедном принудном зајму, о полицајском безакоњу, — он ј(је већ обрао бостан, њега чека у првој згодној прилици велеиздајничка истрага у којој се иза династије, као о иза какве сигурне бусије напада на окривљеног и изнзнуђава признање, које га доцније води на робију, а по ю некад га и живота кошта.

Нема политичне кривице је у Србији, којој се не пришивају анти-династичке цељи. и. Нема политичког догађаја, коме се није подметао превраратни значај. Та је тактика постала тако нужна и обљубљена на српској влади, да она не би могла без ње опопстати, код свију осталих сретстава за одржање власти.ти.

И смедеревски мученици ци су жртва тога бескрајног тактичког каиша, српских миминистара. Они су бачени у тавницу у време, када је ср српска влада опорицала да је се догодило оно, због чега га је њих окривила. Они су дуго чамили у мрачном затвтвору без икаква испита и сазнавања због чега су затвтворени. Али је њима било намењено, да се о изборима а за нишку скупштину нађу у рукама власти, као жива за полуга за изборну агитацију. Доцније је настала истстрага и њени лажни резултати пуштени у јавност, баБаш онда, када је ваљало у нишкој скупштини протуритити најтугаљивије предлоге. За тим је настала судска ј радња и продужавана до у очи избора за велику скупшштину. За сам пак избор ставиће се објава судске п пресуде и са свима својим побудама династичке природе.де. Нови сведоци — за које се читавих 9 месеци ништа н није знало — појављују се пред смедеревским судом каоао резерва за потребу даљег развлачења коначне пресуде и и као баук за „подозриве" људе. И све то врши се у ССрбији на рачун безбедности и одржања династије. Све те грозне мајсторије и још грозније последице, драговољно прима српски двор на своју конту. Њему као да се допадају те непрекидне велеиздајничке парнице, јер у њима види само љуту бригу. и старање своје владе за сигурност престола. Али жалосна је то сигурност, која се ујемчава гоњењем, затварањем и убијањем. Трошан је то престо, кад га окружују људи, који граде од њега бусију за своје злоупотребе и безакоња! Или је ваљда задатак српске династије и престола да свој уставни значај залаже само онде, где ваља браћу заваћати, домаћине упропашћивати, поштене људе у тавнице бацати, јуначке борце за „ослобођење и уједињење" зверски убијати, изборне успехе пљавим сретствима осигуравати, скупштинаре плашити, земљу у трзавици држати, општу несигурност ширити, од сиротиње последњу пару изнуђивати; слободу речи угушавати и све друге деспотске мере предузимати, које само једној властољубивој клици користити могу?!

Кнеже Милане! Доста је братске крви проливено у твоје име, а ти знаш да крв није вода.

Српски одговор на братске изазиве хрватских родољуба.

(2-ги Наставак.)

Варате се дакле ако тако мислите, већ дапаче, будите увјерени, да ћете у самоме народу српскоме већега противника наћи, него ли је интелигенција српска. То ви браћа Хрвати нијесте знали и неможете да знате, јер не познајете онај дух, ону тајну моћ, која равна народом српским. А то је тајна, за коју не знаду ни сами они поборници идеја српских, или ако и знаду, слабо се њоме користе, слабо узимљу у обзир то силно покретало народње, већ се више служе исторично-културним доказивањима, како већ и напоменух.

А то силно покретало, та тајна моћ, која равна читавим народом српским, **то је вјера његова.** Та вјера, једина на свијету у својој врсти, јербо је неразлучива с' именом народњим, то је онај ступ, који је сачувао име српско од пропасти. — Борите се дакле

ПОДЛИСТАК.

ИДЕАЛИСТКИЊА.

српски од **Срдана.**

(16-ти наставак.)

— За свашта ваља имати новаца, душо моја! проговори Антонина Ивановна иза самовара. Или где да пођеш, или ко да ти дође — ваља да имаш сретстава. Па хаљине, па ово, па оно. Или, да дочекујемо госте овде у кујни?

— Дочекивати! Ја не говорим о дочецима. Има ли што досадније, од тога! Не, већ да погледа на свет, на живот, да се мало крене... Ето, овако, као ми грешници. Ја незнам, — ал сам одлазила свуда у овој хаљини. Па и новаца не треба. Па и колико треба? Хоћеш у позориште — заседнеш један дан па радиш — и ето вам две, три рубље. Ваља само хтети и знати. А — vouloir c'est pouvoir. Зар није тако, госпођице Катарина?

Катарина је жмурећ гледала некуд у даљину и мешала је кашичицом по празној чаши.

— Не знам, не мислим, рече она на послетку расејана. Волела бих знати, како сте ви то у стању били?

У последњим речима се осећала потсмевка, али Надежда Павловна за тада не хтеде ништа да чује: њој је по срцу било, да преповеда.

— Како сам ја у стању била?! Ја сам хтела да живим. Боже мој, када је тто још себе било!... рече она, као сећајући се и олакако надклонив очи руком. Код куће, ноћу, ја сам се питала: како ћу то ја живити... слободна, сама.... Онда други пут хитам из школе, с књигама под мишицом, снег шкрипи под ногама и искра се на сунцу.... Души ми је тако весело, светло! А у души ми само то једно осећање: ала је леп тај живот... А како ће е и лепши бити, када свршим школу, — то јест, кадда престанем ићи у школу и учити лекције, — па се почне онај други, прави живот!... У чему се баш требао састојати тај „живот", — ја вам то не умем казати, па ни сада. Али је та реч била заносљива... Од ње ми је срце чисто расло... То није био појам, већ осећање, нешто налик усхићењу од главе до пете... Стална грозница одушевлења, физичког и умног рада. „Наждрати се живота до сита", како је после говорио о мени један познаник, ето то сам хтела и желела.

Сви ударише у смеј зббог израза „наждрати се."

— Да, настави она са смешењем, — луда и сасвим пуста жеља. Године су проллазиле, а ја сам једнако желела и очекивала. На послетку реших, да је живот — у Петрограду. Где ће га бити, ако не у Петрограду? Дођох дакле у Петроград. И стадох тражити живот тај... Сада ми је смешно, бога ми!... стаде се она искрено смејати самој себи.

— И ваша вас мати пусстила? Или сте ви сами?... плашљиво је прекида Жиликка.

— Побегла, умакла — ммислите ви? О, не. Мати ми је дозволила. Ви не можете себи претставити, каква је била жена моја мајка! Чиста љубав и самопрегоревање... и милошта. Такве мајке обично одгајују себичну децу, на несрећу. Ја сада и сама не разумем, како сам могла отићи од мајке! Мати ми је говорила: „Иди — и дао би бог, да само ти срећна будеш! Иди, јер ће те иначе све примамљивати... Научи се сама да налазиш своју срећу." Надала сам се видити много, научити се многоме, па се онда вратити слаткој мојој мајци — да предузмем какав миран и користан посао. По спреми, видите ли, требало би да сам учитељка... Али ето све одлажем нешто. Ја као и она лисица у басни, све нешто много премишљам. И ето, ви видите, како се све десило! Да се вратим, нисам имала где. А да учим?... Ох, како сам ја желела да учим! Али шта ћеш пре, или да радиш, или да учиш. То је Сцила и Харибда сиротињска. Мати ми је истина дозволила да одем и благословила ме својим исцрпелим, бледим, милим рукама (глас јој задркта, а сузе јој се засјаше у очима, — тако јој је тешко пало то сећање)... али ми сретстава није дала. Дала ми је само за пут, колико је нужно било, и нешто за прве месеце... И она је оскудевала у новцу: она је била већ тако слаба, јадна мајка моја!

Настаде кратко ћутање. Надежда Павловна је испијала свој чај, упињући се да прогони прне мисли, које је опет спопадоше и проговори, на послетку, мало афектираним гласом.

— Да, ја сам дошла овамо, да окусим од дрвета познања добра и зла.

— Ох, евин род вазда мора све да каже! добро-

с' народом за вјеру његову, па онда за име, и нека вам се тада с драге воље поклони народ од 1 мил. душа, који живи у тројединици.

А да то и поближе означим, како је темељан тај факат, ево доказа непобитних: Примјер нам је томе петстогодишње робовање једног дијела српског народа под турским зулумом. Он се је кроз 500 година борио за саму вјеру своју, јер знао је добро, изгуби ли вјеру, да би изгубио и име српско у њој. По народњем мишљењу и суђењу, Србин престаје бити тај, док поприми другу коју вјеру. Народ српски мисли, да само у српско-православној вјери може Србин бити.

Ја се из дубине душе и срца клањам томе народњем мишљењу. А ако би се ко нашао, ко би рекао да је то нешто врло смјешнога у данашњем добу, да би вјера могла тако одлучно утицати на једну народност, да, тијесно се и неразлучно шњом спојити, то ја велим да тај фактум постоји, и то само код српскога народа. Рус н. пр. може бити и католик; тако исто и Грк и Бугарин ако поприме римску или коју другу вјеру, то им ипак остане народње име. Остави ли тако Србин своју прађедовску вјеру, тада он сам мисли, да престаје Србин бити, он мисли да изгуби право на име српско. Па није ли та чињеница од неизмјерне важности за живот народњи? Ко год познаје темељно народ српски тај ће то лахко појмити; јер да није те важне чињенице у животу његову, која даде српскоме народу онај самосвојни необични правац кога тако волимо на народу своме, не би томе народу већ ни трага било. —

Како дакле да буде овај народ хрватски када је то немогуће, док држи српску вјеру, која му то не допушта?!

Можда ће се наћи доста такових, који ће се на ово што овђе наведох насмијати. Али нека, нека се смију до сите воље. Непишем ово с' знанственога гледишта, већ с' народњега, па ако је то коме нејасно или нетемељито нека иде да се сам освједочи, да ли је тако или није.

А таковима ми је још и ово одговорити, да или не појме право значење имена српскога или га притајивају. Јер то је врло смијешно кад речете да у Хрватској Срба нема нити их може бити. Та то није нити с' правног ни историјског камоли с народњег гледишта основано: јер како Пољак и у Русији може Пољак остати, Бугарин у Француској Бугарин, Словенац у Хрватској Словенац, а Хрват чак и у Америци Хрват се звати; тим се још лакше може Србин у тројединици као такови припознавати. Каква су то врћења многих Хрвата, да Србин само по предјелном имену, по Србији, може бити Србин?! Незнате ли ви хрватски учењаци и ти хрватска младежи, да баш само Србин свагдје може тај остати и тим се именом звати! Он може и без домовине бити, јер идеја српства та не лежи у територијалном посједу, већ то је нешто, као и сама вјечност неограничено; то се не да означити јер лежи у души у свијести србиновој. А тај велики и силни појам, који лежи у ријечи: српство! то странац и не може појмити нити разумјети, то је њему нешто загонетно; ма ни сваки Србин то не појми, већ само ћути и осјећа ону богодану моћ, која је шњим равна; која од колијевке па до гроба шњим је неразлучно спојена.

Французу је гдје он био да био, његова права домовина Француска; бори ли се, то се бори за њу, за своју отаџбину; тако исто рећи ми је и за Талијана, — што вриједи и за друге ине народности. Код Србина није тако, — његова је домовина у срцу и души, Србин се борио и бори се дан-данас за име српско и вјеру. Видите ли дакле — јесте ли кадри то увидити — да је Србин свагдје Србин, ма био у жарким пустарама африканским или у сред Загреба.

Па да и није све овако, како овде разложих право значење имена српскога; то опет, потискујући само име за час на крај, говорити ми је о другој некој околности, коју не могу прећутати, а да је не наведем за разлог, колико су неосноване жеље Хрвата. Знаду ли они, какав дух влада међу народом вјере православне и вјере римо-католичке у тројединици? Влада ли ту љубав и узајамност, која би требала да влада међу народом, ако је то један јединцати народ хрватски?

Одгонените ми хрватска браћо ту загонетку, те ћу вам своју потпуну благодарност допринети.

Ако неможете ево вам одгонетке:

О слози и љубави међу оба та народа нема ни спомена! Као што се ви препирете с интелигенцијом српском те свагђе Србина мрзите, такав по прилици одношај влада и међу народом. Они су остали кроз стољећа два, тако страна си елемента, као да их дијели неизмјерни простор једно од другога.

Па оклен то, крозашто то туђење, оклен та неслога међу народом, па не само неслога већ и мржња?

Питање је то доста важно, — али гледаћу га по души, савјестно ријешити, да га одмах, као готов одговор Хрватима предам.

Она препона, која неда да та два сродна племена у тројединици у међусобној слози живу, да се зближе, потјече још из оног доба, када је српски народ силом догађаја у ове крајеве прешао. Та мржња тако исто је јака, као мржња нашега народа у Босни и Херцеговини проти мусулманима, Турцима. Исти трагови као онамо, налазе се и код нас, а то је онај притисак вјерски; јер како год што су мусулмани прогањали нашу вјеру у тим српским крајевима, исто то трпио је наш народ и у тројединици. У једније био је начин прогањања притисак тјелесни: оне муке на коцу и кољу! — код других морални притисак. Па да ли су много успјели и једни и други? Међу самим народом не! — Увидити дакле можете, да мржња међу српским и хрватским народом влада већ из давне давнине, а узроке му треба тражити из добе, кад се је — како већ и рехох — наш народ вјерски прогањао. Кад су римски попови свом снагом настојали да искорјене нашу вјеру, да народ наш покатоличе, добро су они увиђали какав би велики корак тим постигли: убили би онај живи, само Србину својствени дух у вјери његовој. Али, када су се њихове жеље и основе разбиле на тврдој, непоколебивој вољи народа српскога, онда су посегнули другоме средству: сијали су раздор и неслогу међу народом обијух вјероисповјестих: сијали су мржњу. Гледали су да народ православно-српски омразе међу урођеницима римо-католицима. Народ српски крстили су свакојаким именима, а вјеру његову, обреде православне цркве, на ругло су међу народ свој износили.

(Свршиће се.)

Шта мисле руси о аустро-угарској и рус[illegible] политици.

У листу „Новое Время" почела су излазит[illegible] „политическія письма" и до сада је изашла само [illegible] У том последњем говори се о политици аустро-у[illegible] и руској овако:

„Од неког доба одношаји између Русије и [illegible] јако су на боље пошли. Природна последица тога [illegible] то, да ће нам западне државе од сада још мање [illegible]вати. Међу оне, које са садашњим положајем не [illegible] бити задовољне спадају Енглеска и Аустрија. Ен[illegible] — за то, што влада краљице Викторије у опш[illegible] трпи, да се руски уплив у Цариграду усили, а Ау[illegible] из страха, да наше пријатељство с Турском не бу[illegible] вољно за славене на балканском полуотоку.

„Једна од главних задаћа Аустро-Угарске — да спречи свезу између Русије и славена и свезу [illegible] последњих између себе. Зато је аустро-угарска [illegible] одлучно протествовала противу раширења границ[illegible] жевине Србије до граница кнежевине Црне Горе, [illegible] се она није слагала, да се Бугарска споји са Ист[illegible] Румелијом; за то је онај глас у нашем „Прав[illegible] ственномъ Вѣстникѣ" о намери бугарскога кнеза д[illegible] тра па интересе Бугарске као на нешто што ст[illegible] тесној свези са интересима Источне Румелије и М[illegible] није изазвао незадовољство у Бечу. Али као год[illegible] краљ талијански не може да пореч свезу између [illegible] гове државе и талијанских провинција у Аус[illegible] тако исто и кнез бугарски мора признати, да бу[illegible] који су остали у поданству турском, не могу бит[illegible] ђини кнежевини Бугарској. Ако ће бити да ни [illegible] Хумберту, ни кнезу Александру то ништа не може [illegible] тати, да строго испуњавају дужности, које су на [illegible] примили, опет зато, подвргавајући се установљеноме [illegible] кнез бугарски има права у исто време желети, да и[illegible] оне услове, који сметају слободном развићу бугар[illegible] народа.

„Аустрији би врло непријатно било, када б[illegible] почели подржавати у Бугарској народну политику; [illegible] сваки наш корак у томе правцу мора да изазове у [illegible] незадовољство, а Аустрија ће се користити сваким [illegible] чајем, да нам изјави своје незадовољство за такав [illegible] рад. Изјаве те, у осталом, једва да заслужују озб[illegible] пажње, јер не могу имати за нас неповољних после[illegible]

„Али је питање још, хоћемо ли ми сами уда[illegible] правцем народне политике? За сада стоје Русији у [illegible] ној спољашњој политици два пута, а један од њи[illegible] нужди избрати морамо, ако не желимо доцније до[illegible] неприлика. Русија се може или строго придржавати [illegible] линског уговора и безусловно радити према њему, [illegible] не вређајући га, припремати измену оних чланака, [illegible] су на штету нашим интересима. Код нас има пр[illegible] лица и за један и за други правац у нашој полит[illegible] Подржавајући берлински уговор, ми ћемо помоћи, [illegible] утврде пријатељски одношаји између Русије и запа[illegible] држава, сломићемо неповерење према нама, обезбеди[illegible] Европи за дуго мир и избавићемо се нових нес[illegible] зумлења. Ето шта веле противници народне полит[illegible] Али, изабрав ту политику, ми по нужди морамо од[illegible] од Русије славене и нагонићемо их, да траже заш[illegible] код којега му драго нашег противника, код Енгл[illegible] или Аустрије, што може повући за нас хрђаве по[illegible] дице. Па и нашто су онда све жртве, које смо при[illegible]

душно дрмајући главом и срчући чај, изненада рече Антонина Ивановна и, смешећи се, пређаше јој прстом. Она је одавно већ дремала над својом осмом или десетом шољом, али се ту придрнула, — кад је чула познате јој речи. — А зар сте заборавили, како је ђаво Еву преварио!

Надежда Павловна учини се, као да се љуто застидила па чак сакри лице у руке.

— Антонина Ивановна, мајко! Ја сам ето и заборавила, да сте ви овде! Чујете ли ви то, грешнице!... Сад више даље несмем ни говорити.

— Е, гле ти сад! Бог с вама! Говорите, што хоћете. На зло никога нећете научити...

— Ко ће то знати, Антонина Ивановна? Ја сам грешница — те велика!

На то све прснуше сви у смеј и у један глас је молише да продужи.

— Па, добро, добро! Само после немојте мени пребацивати... Та ви сте невине, као голубице, добре, као светиње, а ми, а ја... Причаћу вам. Мислите после о мени, како хоћете.

— Чим сам стигла, појурих на предавања, међу ђаке: мислила сам, по својој простети, да само ваља коме хтети да се учи у овој вароши науке и вештине, — и све ће вам у сусрет поћи. Читав један месец дана заваравала сам тако сама себе... Ишла сам те слушала Ореста Милера слаткога, слушала сам Миндељејева, Таганцова... После се стадох питати: зашто ја идем на та предавања, и шта ће све од тога бити?... Ја нисам тиме ништа добијала, сем што сам убијала досаду пустога живота. И бар да могу да слушам цео течај. А овако — којешта. За течај нисам имала новаца. Почела сам да се распитујем, да пазим како други раде... Једно те једно... Све ми се нешто не допада, ма и да седе сви с оловком у руци и бележе нешто у књижицу... Као сада да гледам неког гојазног младића — мора да је трговац, — са брилијантским прстењем на дебелим, белим прстима још беље руке, како се за време предавања разговара с једном девојком, тако исто ваљано урађеном и госпотски одевеном, готово деколтираном, која је држала у руци ладилицу и златну оловку што је висила о златном ланчићу са гривне. Поред ње је седела и њена мајка. А све три физиономије до бога глупе. Зашто су они седели, да човек пита, у тој задушљивој, уској одаји?... Нису имали иначе где да се виде, шта ли?... А овамо су свима сметали својим шапутањем! Када су их опомињали, они су онда нешто као бележили са својим златним оловкама у записнице са златним опсеком!... Чудно ми је онда било то све. На једном таком предавању угледам ја једно познато лице. То је била моја другарица из школе, нека Анка. Ја сам одавна знала за њу, да је у Петрограду. Седосмо једна до друге. — А зашто ти овамо долазиш? запитах је ја.

— Па, незнам шта ћу. Данас сам дошла последњи пут. Последњу улазницу сада сам предала — а новаца више немам.

— Па како живиш? Где? Како?

— Ја сам се уписала међу будуће бабице. Сада ћу свршити. Живимо све заједно... Много нас је. Дођи нам. Видићеш.

Отишла сам, разуме се. Видила сам. Ето ти, [illegible] ти је сувремена комуна, помислих ја... Признаћу [illegible] мени се то живлење заједно није врло допало.

Женскиње неочешљане, неодевене, па зато и руж[illegible] но што су; тако исто и мушкиње. Пуше врло м[illegible] мало и врло хрђаво једу, много говоре... и тако, просто ништа нисам разумела: неке речи без свес[illegible] понајвише о опстанку човека, о полном избору, о [illegible] лици и неким ситним костима... И сваки дан св[illegible] томе! У главноме, скоро ништа не раде. Ја се ет[illegible] сада дивим, како је моја Анка положила испит и доб[illegible] диплому... У осталом она ми је казала, ако се [illegible] „узмучим" да ми она неће бабичити... (Немојте мрштити, госпођице, или ћу прекинути!...) На ср[illegible] није никоме бабичила. Чим је добила диплому, од[illegible] се удала за једнога од најуреднијих и најлепших са[illegible] лаца својих — ветеринара и отишла је с њим у п[illegible] винцију. Венчали су се у цркви, само што су под [illegible] ваком обоје правили гримасе. Када је ђакон изре[illegible] значајно: „А жена да повинуется своему мужу", ма[illegible] се обрну своме младожењи и исплази се на њ... И[illegible] је била одевена у бело, имала је на глави вена[illegible] дуваком и већ — као свака млада.

Сада муж њен ради, а она једе, спава и тера св[illegible] ћуди — из досаде, као што је пређе из досаде и[illegible] на предавања. Сада кити главу шињонима, носи зла[illegible] сахат о златноме ланцу, на руци прстење, гривне, [illegible] ушима брилијантске минђуше.

(Наставиће се.)

за ослобођење славена? Ови се резони морају признати за озбиљне, који дакле заслужују особите пажње.

„За народну политику стоји већина рускога народа, који сазнаје огроман значај балканскога полуотока за Русију. За народну политику су и многи наши државници. Сумње пак нема, ако ударимо том политиком, ми делом рискирамо, да поново будемо уплетени у многе тешкоће, ма да то и не мора повести баш новоме судару на Истоку. Све ће зависити од наше обазривости.

„Неки мисле, да за Русију још није наступио час, када она мора тачно да одреди своју радњу према источноме питању, и да је за нас сада много боље, да радимо из тија. То је тако заиста, за сада, али се оспорити не може, да ћемо после неког времена морати да изберемо један правац од два, који сада стоје пред нашом спољашном политиком.“

„Полит. Кoресп.“ доноси ово за разјаснење владиних намера, односно Новога Пазара:

„Влада се још није решила односно извршења конвенције. Када влада нађе за нужно да ту конвенцију изврши, то ће према њој војници испитати стање путова и саобраћаја и одредиће целисходан план за улазак војске. Од резултата тих саопштаја зависиће, како ће се и када окупација обавити, хоће ли се ограничити на она три места, која су у конвенцији споменута или ће се распростти и на друга места, или ће влада за сада сасвим се оканути окупације. Свакако ће финансиски обзири поглавито решити. Конвенција се само зато и закључила, да се велики трошкови избегну. То је у ствари све.“

Пре неког доба изашао је у „Застави“ чланак: „Пала је реч“, у коме се Др. Политу Десанчићу, саборскоме посланику, понудила улога вође српске народне странке у Угарској. Др. Полит нашао се побуђен, да на понуду одговори и то у смислу том, да се те почасти из многих узрока, личне и практичне природе, примити не може. Бечки и пештански листови похваљују ту искреност др. Полита и као да би желили, да сва омладина српска усвоји његова практична правила грађанске дужности. Та похвала много значи и много казује. Нама се чини, да би и по ствар српскога народа у Угарској и по углед самога др. Полита боље било, да се бечко-пештанској штампи тај одговор толико допао није. За човека, који је једном, из било којих му драго побуда, стао на политичко поље и изишао на браник, да заступа народ свој, практични обзири нису и не могу бити никако изговор или разлог за узмицање. Иначе је све пуста игра и комендија — која се никако не маскира обећањем, да ћемо и даље иначе остати при досадањој смерној улози простог народног заступника на саборима. „Кој не напред, тај натрашке мора,“ рекао је Сима Милутиновић некада; а др. Полит је требао бар из обзира на партију саму, да изостави много из своје исповести, ако је мислио, да му не приличи примати улогу, која је већ другоме у део пала. Овако је само бацио сенку и на онога, коме је зар комплимент направити хтео.

„Келнске новине“ објављују један циркулар г. Ристића, којим Србија захтева, да јој се прошири граница југозападна и то код Врање и у правцу према Приштини, како би та југозападна граница била згоднија за одбрану и како би се онемогућила упадања арбанаса у српске крајеве. Како бечки листови уверавају, молба ће остати неиспуњена, јер је ниједна велика сила прихватити неће. — Србија је закључила и с Русијом трговачки уговор.

О српској жељезници говори се сваки час и сваки час друкчије. Бечком листу „Deutsche Zeitung“ телеграфишу из **Београда** овај нови пројект, који ће свакако привући на себе пажњу Аустро-Угарске, ако се обистини, јер је удешен тако, да српској трговини прокрчи пута помимо аустро-угарске монархије. По томе телеграму проучавају енглески инжинери сада жељезничку трасу, која би полазила из Бара или Дулчиња, која би преко Скадра и Призрена пресецела линију Митровица-Солун, те би се у Софији везала са жељезницом, која ће водити у Цариград. У плану би тој енглеској компанији било, да пошто начиниту жељезницу подигне између Дулчиња или Бара и Бриндизи паробродску станицу, као би саобраћај са Истоком ту навратила.

Друго једно друштво енглеских жељезничких инжинера предузеће скорим трасирање пруге жељезничке од Ниша до Приштине (рад свезе са солунском жељезницом). Веле, да је концесија и од стране Србије и од стране Турске тој дружин осигурана.

У прошлу среду славио је германски цар Вилхелм педесетогодишњицу својега бр брака. Свечаност је испала сјајно, а Берлин је, како велееле, искрено поделио свечаник својега седога монарха.

Пређе се говорило, да ће ће на ту свечаност присуствовати и цар аустриски и и руски, — али се то испунило није. Поводом тим, са сада се по листовима јако расправља питање тога изостанка. У листу „Allg. Ausb. Zeitung“ стоји депеша из Б Берлина, од среде, у којој се вели: „Цар (Вилхелм) је је срдит што руски цар и његови синови дошли нису, Ц Нико не верује, да је узрок изостанку болест велике кнегиегиње Марије Павловне“. Цар Александар је тај узрок навеавео што неће доћи, а снаха му је заиста неко време билбила опасно болесна. Петроградски дописник листу „DaDaily News“ овако објашњује тај изостанак: „Ево шта сам дм докучио из поуздана извора. Узрок, због којега се цар од одрекао да иде на свечаност у Берлин, тај је, што је од од берлинске полиције извештен, да ће у Берлину сваказакако опет пуцати на њега.“

У мисирску ствар, око ко које се гложе Енглеска и Француска, у маху се уплео ео и кнез Бисмарк да у Мисиру заступа германске трговговачке интересе. Тај се поступак из почетка тумачио со само као акт пријатељства спрам Француске; али сада да излази, да Бисмарк баш хоће збиља покренути ствар др да заступа, и да је наумио, ако се кедив дуже успротивтиви, да изашље германске оклопнице у воде Мисирске. е. Међутим Русија која је вазда Исмајил-пашу помагалаала, као да га ни сада оставити неће.

„Journal de St. Petertersborg“ спомиње вести са истока, које у сугласију показказују, како се на све стране све већма утврђује мир и уг углављује измирење, на чему се има најпре захвалити интертересујућим силама и повољном решењу неких тешких к питања. За повољан знак, треба узети пријатељски дочеочек кнеза Лабанова и персонал посланства од стране султана, које је он на особити начин одликовао и увераваовао о пријатељском осећају према цару Александру, напоапомињући више пута искрену и лојалну политику руске вл владе.

Из **Цариграда** јављају ју од 1-ог јуна: Да би утишао и умирио узнемирене д духове у Источној Румелији и да би посредовао због г развијања турске заставе, изаслао је руски цар генераерала Скобељева у Пловдив. Скобељев је прекјуче кренуо уо из Одесс. — Порта је требала данас да исплати десетесет милијуна рубаља, у име накнаде руским поданицима. а. Цар је наредио, с обзиром на финансиско с стање Турске, да руска државна каса ту суму пототраживаоцима исплати.

Са Маријевске (у Македедонији) пишу листу „Българину“: Писао сам вам из 3 Ћустендила, да полазим са дружином на поље устанка и и да ћу се сударити с башибозуцима. Све се већ испупунило. 4-ог маја стигао сам у Маријевску и сјединих се се са другим четама. После већа, кога држасмо 5-ог мајмаја, решисмо једногласно, да ударимо на башибозуке, којкоји су стајали на 10 сахати далеко од Битоља. Башибозуозука је било на броју 1000 душа и имали су 3 топа. . 6-ог маја нападосмо их са свију страна и након боја а од 10 сахати ми их потукосмо до ноге, заробисмо њиих 150 душа, одузесмо им њихова три топа и много џеџебане. На нашој страни пало је 65 мртвих и 32 рањенана. Од рањеника само је њих петоро тешко рањено. Пут е нам је за у Битољ отворен, јер турске војске у околинини нема. Чете наше јачају сваким даном, оружја имамамо довољно а и топови нам не фале. . .

За прокламацију, која се се овде растурила, и о којој говоре, да је из руског изворора, одговарамо ово: Велике силе, које створише берлинински уговор и упропастише тужну Македонију, те исте е силе, које се и данас вајкају на Русију, да није испупунила берлински уговор, нека оне принуде Турску, да и с она испуни тај уговор, заводећи автономну управу у у Македонији, став на пут досељивању черкеза, и ускраратив башибозуцима да бесне, па ће онда и убеђивање и и прокламације узаман бити...

У јучерашњем бој у многоге он-баше (десетари) беху черкези, обучени у башибозучучке хаљине. Скоро ће мо их опремити Мухамеду. Незнамомо хоћемо ли у стању бити, да Македонију ускренемо, алали знамо, да нећемо повити шије пред азијатима, да их ох он без милости сече . . . И ми имамо своју славну прошошлост, и ми смо хришћански народ и у име хришћанства а и слободе молимо ми хришћанске велике силе, да нас с не гоне силом у подaнство тиранима. Ми смо изрекли,и, да волемо умрети славно, но да живимо као робови. . — Сада сам добио абер од левог крила, које предводи и Петар војвода, да је 6-ог маја нападала на Лерин и ј да га је освојила. Телеграф је исечен, народ је одбегао о у Солун. Једна честа, која је скоро прешла из Јеладе сајединила се са војском војводе Петра. Шта даље буде, јавићу вам.

(Из стана на маријевској планини у битољском округу.)

ДОПИСИ.

Х. У. Вел. Кикинда 1-ог јуна 1879.

Пре неколико месеци наименовало је кр. угар. министарство богочасти и јавне наставе усљед учестаних денунцијација познатих денунцијанта српских у Вел. Кикинди, један привремени црквени одбор, који има задаћу, да што пре нужне припреме ради могућег обављања црквено-општинског претставништва учини; па како се нико не нађе, да о овом дрском атентату, од стране министарства на црквену автономију нашу учињеном, читалачкој публици коју прозбори, — то ћу ево ја у интересу саме ствари, а нарочито о незаконитом делању поменутог намет-одбора коју рећи:

Код нас, односно нашег новонаименованог црк. школ. одбора са свим ствари натрашке иду тако, да је незаконитост ма и у овом краткам времену његовог постанка — већ врхак свој достигла. А да би читалачку публику о том уверио, ево нека сама факта његова говоре.

Последњу седницу 11 маја о. г. заказао је и позвао чланове у седницу поп Коста Рајковић, подписавши се на позивницама као заменик председников. Да ли је већ с тога ова седница и у њој донешени закључци, што је под председништвом просто само члана, попа Косте, одржана — законита? нека о томе позвани по здравом свом разуму суде. Ја са своје стране држим, да је заиста незаконита и ево зашто:

Епарх. адм. одбор, министарство богочасти или напослетку ко му драго, кад је привремени овај одбор, онда је уједно и председника наименовао, а није оставио нити право дао, да овај сам себи из средине своје т. ј. из 24 наименованих чланова, председника бира. Да је дакле приликом наименовања председника и целог тела, увидила власт, да је и подпредник нуждан, онда би доиста и овог наименовала била. Но почем то учинила није, нити је решењем својим право одбору дала, да они између себе подпреседника бирати могу, то је онда правно сљедство, да је сваки избор без знања и дозволе надлежне власти, незаконит.

Ал све, нека би подпредседник, један од наименованих чланова из самог одбора таковог изабрати, и законит био, — што не стоји — који би у случају буди какове препоне као заменик наименованог председника заменути имао, (што опет по мом схваћању при наименовању васколиког тела, и овај би само наименоват бити морао, а никако изабрат) онда би се и опет такови избор, да би поле бар форме законите имао — под председништвом наименованог председника, и то по претходној само дозволи компетентне власти предузети морао.

Али кад ни једно нити друго претходило није, нити је попа Косга за подпредседника изабрат, нити власт о томе знања има, нити је од ове претходно дозвола искана, него је он т. ј. попа Коста, као једноструччан и прост, само наименовани, односно као парох, природни члан, одборску седницу сазвао и у њој председавао, што сутра са истим правом и други члан учинити може, — то са здравим разумом нема тога, који би тврдити могао да је такови поступак законит и да је законитост набљудавана. У таковој дакле, у пуном смислу речи, незаконитој седници закључено је и оног истог дана издато је попа Јоци Удицком 1000 ф. у зајам, без да је записник и данас још аутентикован.

Главни задатак одбора овог, по смислу решења епарх. адм. управе од 28 Децембра 1878 бр. II. 407. чега је ради и наименован — био би тај, да припреме за избор претставништва црквб. општинског приреди и попис бирача сачини. Па мислите, да је штогод овај до данас у том обзиру чинио? Баш у опште ништа, него је и против јасног решења и налога епарх. управе упуштао се све до данас у оне ствари, које му у делокруг не спадају — хтео је одмах месни школски одбор бирати, који је законито од скупштине изабрат, и кад је на неке тешкоће овде наишао, обратио се телеграфично на министарство, а своју је власт обишао и тиме неповерење конзисторији и владици вотирао, и бог те пита какве је незаконитости још учинио. А епарх. власт? — Она поред свег тога, скрштених руку незаконитости те гледа. Добро би дакле било, да се сви до данас записници изиште, из којих ће епарх. управа о свему томе уверити се.

А желети је, да власт то учини што пре, наложив у једно наименованом одбору најстрожије, да нужне припреме ради избора црквб. општинског претставништва без сваког одлагања учини, да се по томе црквб. претставништво у смислу постојећих законских определења, избере, — јер као што се зна, претстоји скоро и избор посланика за српск. нар. црквб. сабор, који се око половине месеца септембра ове године у Карловци састати има, па шта ће онда Кикинда чинити ако донде оклевањем не буде обављен избор црквб. општ. претставништва? Или мисле познати денунцијанти, да ће министарство њима за љубав, за тај случај и црквено претставништво наименовати, — као што је и горепоменути одбор у наточ јасном закону по њиховој жељи са искључењем најинтелигентнијих, највиђенијих и најимућнијих људи како активног тако и пасивног права избора наименовало, те да могу каквог свог денунцијанта протурити за претстојећи сабор.

До епархијске управе, а на име, до председника јој владике дакле стоји, да се црквена општина вел. кикиндска што пре у своје нормално стање успостави и тиме нередима и незаконитостима крај учини; — а проданим душама размрсе конци, да већ једном престану народ свој денунцирати.

Хоће ли власт односно владика своју дужност према народу своме учинити или ће и даље и моралну и материјалну пропаст једне од највећих српских црквених општина скрштених руку гледати, идемо да видимо.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

Беч 2 јуна. „Преси" јављају из Цариграда; да ће прегови са Грчком почети у уторак 5 о. м. Велики везир изјавио је графу Кортију, да је Порта вољна да Грчкој уступи Трикалу у место Амбеладије.

Петроград 2 јуна. Кнез Горчаков примио је изасланике источне Румелије.

Париз 2 јуна. Овде се поговора да су све силе усвојиле предлог Русије, који регулише право комисије: Комисија ће мотрећи на извршење органског штатута, сва питања која се на ње односе најпре одобрити. Гувернер не може без одобрења комисије познати турску војску. Односно последње тачке биће за гувернера обвезна већина гласова комисије. За постављање чиновника одговара гувернер.

Књижевност.

Добилисмо књижицу, која је изишла у српској народној задружној штампарији у Новоме Саду и зове се: **Братско Милосрђе или Рад руског црвеног крста у Црној Гори.** Књижица је ова одштампана из „Заставе" а написао је протођакон Филип Радичевић. У предговору вели писац: „Пратећи са пажњом рад руског санитетског друштва за пунијех 26 месјеци, у душности ми је било, да објелоданим рад онијех људи, који из искреног, братског и једновјерног осјећаја, чак из Петрограда у Црну Гору дођоше, да лијече страдајуће мученике народне слободе и да биједноме народу помоћи дају". У књижици је пуно података за историју последњега турско-црногорског рата а и иначе много занимљивих ствари. Књижица је посвећена пуномоћнику руског црвеног крста г. Петру Алексијевићу Васиљчикову, износи преко 3 штампана табака, у лепом формату. Штампа је угледна. Цена књижици није означена, те је и незнамо казати.

Изишао 6-ти број „Голуба" листа за српски младеж. Садржина је: Ђачко коло (песма). — Ватра у стародревних народа. — Нешто о лову и ловачким псима. — Пуштање змаја. (Песма). — Како је Косћушко помагао сиротињу. — Пут по свету. — Белешке — књижевност. „Голуб" излази једанпут у месецу. Цена му је за Аустро-Угарску и Црну Гору на годину **60** новч. За Србију на год. 8 гроша. Претплата се шаље: Књижари Миливоја Каракашевића у Сомбор. За Србију прима претплату књижара Вел. Валожића у Београду.

РАЗЛИЧИТО.

☞ „Narodne Novine" доносе следећи распис кр. земаљске владе од 25-ог маја о. г. управљен на све кр. поджупаније и варошке поглаваре:

Котаре доњо-михољачки и посавски снашла је поплавом велика несрећа. По извештају кр. поджупаније у Осеку поплављен је сасвим ових котара највећи део земаља и уништени су сви усеви, једина још нада тамошњег становништва, а осим тога подривено је много кућа, станова и других економних зграда, због чега је тамошње становништво запало у најгори положај, таки положај — који се једино брзом помоћи ублажити даје. Свака и најмања помоћ ублажиће беду и несрећу страдалника: с тога кр. земаљска влада сматра за свету дужност, позвати кр. поджупане и варошке поглаваре, да у своме месту настану брижљиво око скупљања добровољних прилога, и да исте колико је могуће што више непосредно шиље кр, поджупанији у Осек. За бана потписат је Живковић.

□ Управа српских православних школа у Сарајеву, расписала је стечај на два професорска места за српску реалку (евентуално од нове школске године полугимназију), и то тражи се професор 1. за природне науке, хемију и математику у нижим разредима; 2. за историју, земљопис, српски и латински језик (евентуално краснопис и цртање). Осим тога обојици спадаће у дужност, да у договору са професором, који је већ тамо, поделе између себе оне часове немачког језика, које не би могао садашњи професор примити на себе. — Плата је 1000 фор. а. в. годишње, слободан стан и огрев. Исто тако треба општини један учитељ за III. и IV основни разред као и две учитељке за разреде женске основне школе. Траже се сведочбе препарандије и знање немачког језика. Плата је учитељу као и учитељки 800 фор. а. в. годишње, слободан стан и огрев. — Првенство имају они, који поред поменутих услова знају још и црквено појање. — Молбенице са документима шаљу се на горе наведену управу српско православних школа. Рок стечаја траје до половине јуна. о. г.

≈ (Поплава у Италији.) У Околини Мантуе починила је вода много штете. Поплављено је од прилике 9 □ миља најплодније земље а 40.000 људи остало је без крова, У вароши Мантуи образовао се је одбор који ће за страдалце купити добровољне прилоге. Заступништво округа мантујског дало је одмах на ову цел 100.000 лира и обећало је, да ће примати прилоге за пострадале.

= (Четрнаест лопова.) Лист „Debreczen" пише: 27 пр. м. ухваћени су и дотерани у нашу варош четрнаест лопова, који већ од дужег времена тераше по нашој околини свој занат. Ово су највише људи народа, но који искључиво од свога заната живе, и опет се међ њима нашао један општински судија, који од 12 година врши ову службу; и две женске су у овом красном друштву, од којих је једна са њеним мужем служила реченом друштву.

Трговина и обртност.

Темишвар 1 јуна. (Житна радња.) Шеница најбоља 78·0 ф. 8·40, средња 76·0 ф. 8.— најлошија 74·0 ф· 7·50. Наполица — — мађарска раж 71·5 ф. 5·20, јечам 61.0 ф. 5·20, зоб 40·0 ф. 4·80, кукуруз ф. 4·50, репица ф. 10·50, сено ф. 2— слама ф. 1.— (Све по 100 килограма.)

Беч 1 јуна. (Житна радња.) Шеница за јесен фор· 10—10·15, мађарска раж ф. 6·70—7·40, зоб за јесен ф. 6·25—6·30, кукуруз за јуни-јули ф. 5·50—5·55, стари ф. 5·90—6·20, нови ф· 5·55—5·60. (Све по 100 килограма.)

Будимпешта 1 јуна. (Марвена радња.) На ономадашњој пијаци било је заједно са вашарском марвом 3920 ком. крупне и 1131 ком. ситне марве. Од ове продато је: 2562 ком. волова, 744 ком. крава за клање, 450 ком. крава музара, 131 биво, 30 бикова 1112 телади и и 19 јагњаца. — Плаћано је: Волови ф. 50—54, краве ф. 48—51, телад ф. 60—80, биволи ф. 46—48. (Све по 100 килограма.)

Беч 30 маја. (Сточна радња на тргу св. Маркса.) Телади било је 3620 комада, свиња 1025 ком. оваца 2625 ком. јагњаца 553. Квантитет донешеног меса изнео је 12.800 килограма. — Радња са теладима била је лоша. — Плаћано је: телад фор. 30—48, свиње ф. 38—45, овце ф. 40—50. (Све по 100 килограма.) Јагњци по пару ф. 6·—12.—

Беч 29 маја. (Марвена радња на тргу св. маркса.) Дотерано је свега 4150 комада и то: 1459 ком. мађарске, 2231 ком. пољске и 460 ком. немачке расе. — Све угојена марва. — По врсти било је 4030 ком. волова, 59 бикова, 49 крава, 12 бивола. Непродато остало је 52 комада. Плаћано је: мађарски угојени волови ф. 50—56·50, пољски ф. 50—55, немачки ф. 53—56, бикови ф. 47—51; краве ф. 49—51; биволи ф. 43—45. (Све по 100 килограма.)

Беч 29 маја. (Свињска радња на тргу св. Маркса.) Дотерано је свега 4340 комада и то: 1002 ком. тешких баконских, 1477 ком. лошијих, и 1861 ком. назимади. Од ових било је: 972 ком. мађарски, 1861 ком. пољско-руске, 1400 ком. српске и 107 ком. влашке расе. Услед нагомилане робе радња је била лоша и цене су пале за ф. 1—1·50. Плаћано је тешке бакоњске ф. 32—34, српске ф. 29—31, назимад ф. 34—40. Маст и сланина ф. 48—51. (Све по 100 килограма.)

Курс бечке берзе од 2. (14) јуна.

Ц. к. Дукати	ф.	5·50
Сребро	„	—·—
Наполеони	„	9·26
Немачки марак	„	57·10
Лондон	„	116·30
Деонице аустр. народне банке	„	830—
Темишварске разтеретнице	„	84·—

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПЕСМЕ КОСОВСКОГ БОЈА.

Реткост ове песме и жеља којом се она у нашем народу чита, принудила су нас, да исту о свом трошку прештампамо, судећи да смо тако нашу и многих сународника жељу испунили.

Књига је штампана на лепој артији у четири табака са 64 стране, а цена јој је 30 новчића.

У Котору на Спасов дан 1879

Књижара

Спире Петровића.

У штампарији „Народнога Гласника" могу се добити следеће књиге:

Дјела Јакова Игњатовића књига друга . . .	цена ф. 1—
Шест калифорнијских прича Брета Харта . .	„ —·—
Шта знамо о узроцима појава у органској природи од професора Хекслија	„ —·—
Гимнастика као установа за развијање телесне и моралне снаге човека и народа од И. В. П.	„ —·—
О душевним болестима у опште и о заразљивом развоју истих оделито од С. Крупова	„ —·—
Kampf und Sieg. Social-Politischer Roman	„ —·—

И МОГУ СЕ ДОБИТИ КОД Г. Г.

Браће М. Поповића књижара у Новоме Саду, Велимира Валожића књижара у Београду, Милоша Грабовачког књижара у Земуну, Миливоја Каракашевића књижара у Сомбору, Радојке књижара у В. Кикинди, Спире Петровића у Котору, Коте Поповића трговца у Вршцу, Милана М. Алексића у Б. Новом Селу, код Карла Хелфа и Фези и Фрика књижара у Бечу, Павловића књижара на Цетињу и Ј. Клисарића у Карловцу.

Штампарија „Нар. Гласника."

Ушао је у штампу:

РУСКО-СРПСКИ-НЕМАЧКО-ФРАНЦУСКИ

РЕЧНИК

који ће изнети око 40 штампаних табака и стајати само 3 фор. а. вр. за уписнике.

Јављајући о овоме, штампарија „Народног Гласника" мисли, да ће са издањем овог Речника доскочити једној потреби, која се давно осетила у књижевности српској, па се нада повољноме одзиву са свију страна.

Штампарија ова јамчи свакоме за уписнину.

Штампарија „Нар. Гласника."

„НОВА ШКОЛА"

НЕЗАВИСАН УЧИТЕЉСКИ ЛИСТ

Изашао је 9-ти број „Нове школе." Садржина је: Мађарски језик и српска школа — Откуд постаје шљунак рикавац? — Пасторчад (од Едварда Сака.) — Дописи — Белешке. Додатак „Настава у српском језику".

Овај лист ушао је већ у другу четврт од пет **године** свога опстанка. Позивају се сви пријатељи напредног школарства, да се заузму око распростирања овога листа. Нарочито се то очекује од учитељства српског, које жели у листу имати неодвисног тумача својих жеља и потреба. Ово последње нарочито сад пред собом треба да избије на површину јавности, чему ће „Нова школа" отворено и неодвисно да послужи.

Претплата за сваку четврт стаје по 1 ф. авр. — За Србију по 3 дин. — Уз лист иду и два додатка. Један се зове: **„Предавач"** — а други: **„Библиотека за учитеље и родитеље".** — Претплату примају све српске књижаре.

Мита Нешковић

УРЕДНИК „НОВЕ ШКОЛЕ".

„Alle Menschen, gleich geboren. Sind ein adliges Geschlecht."

„Die neue Gesellschaft."

Monatsschrift für Socialwissenschaft.

Zürich.

Овај лист ставља себи у задатак, да све већма испитује, шири и подиже социјалну науку и прикупио је у своје редове највршније сувремене социјалистичке научаре и књижевнике. Излази свакога месеца у свескама и стаје две марке на четврт године. Претплатити се може у свима књижарама и поштанским луцима, а за нас Србе на по се примаће претплату и уредништво „Народнога Гласника."

ПРИВАТНИ ОГЛАСИ.

UMRATH & COMP. in PRAG,

ФАБРИКАНТИ ПОЉОДЕЛСКИХ МАШИНА,

препоручују своје строго солидно израђене, лаке, одвећ замашне и са чистог млаћења најбоље познате специјалитете у:

машинама за вршење руком и витлањем

у снази од 1 до 8 коња или волова,

за вожњу или чврсто стојеће. Даље правимо у разној величини најбоља:

РЕШЕТА ЗА ЧИШЋЕЊЕ, МАШИНЕ ЗА КРУНЕЊЕ КУКУРУЗА, ЖРНАЛА и т. д.

Илустроване ценовнике на свима језицима шиљемо бесплатно и плаћено. 12—20

Одговорни уредник П. Јовановић. Власник штампарија „Народнога Гласника." Штампарија „Народнога Гласника."